

BURMA VJ

Notícies d'un país tancat

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI

Joves reporters birmans lluiten per informar des del seu país aïllat i víctima d'una ferotge dictadura, tot i el risc de tortura i cadena perpètua a què s'exposen. Armats amb les seves petites càmeres, viuen l'essència del periodisme i insisteixen a mantenir el flux de notícies. El material periodístic es converteix en material de contraban que retorna a Birmània via satèl·lit, a través dels mitjans internacionals.

Joshua, un jove de 27 anys, relata en primera persona com el seu grup de reporters s'organitza i viu l'aixecament dels monjos contra el règim militar a Birmània l'any 2007. Després de les primeres protestes, els equips de televisió estrangers són expulsats del país i Joshua i el seu equip es converteixen en els únics responsables de mantenir viva la revolució a totes les televisions del món. Ràpidament el règim és conscient del poder de la càmera i els reporters són constantment perseguits pels agents del govern.

Una visió única del periodisme d'alt risc i de dissidència en un estat policial i, al mateix temps, un document íntegre sobre els històrics i dramàtics fets de setembre de 2007 a Birmània.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *Burma VJ: Reporter i et lukket land (Burma VJ: Reporting from a Closed Country)*

Direcció: Anders Østergaard

Producció: Kamoli Films / Magic Hour Films ApS / Mediamente / WG Film

Fotografia: Simon Plum

Muntatge: Janus Billeskov Jansen i Thomas Papapetros

Música: Conny Malmqvist

Durada: 84 minuts

Dinamarca, 2009

Versió original en anglès i birmà subtitulada en català i en castellà

http://www.eldocumentaldelmes.com/ca/documentals/61-burma_vj.html

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Elaboreu una sinopsi del film.
2. Situeu Birmània, Burma o Myanmar en un mapa d'Àsia; la seva capital Naypyidaw, i la seva ciutat més important, Rangoon o Rangun.
3. Escriviu un petit informe sobre la història recent de Birmània i realitzeu una aproximació biogràfica de la líder opositora Aung San Suu Kyi.
4. Per què el règim dels generals impedia l'entrada de periodistes estrangers? De què tenia por? Quins aspectes fonamentals dels drets humans són conculcats per la dictadura birmana?
5. Comenteu aquesta frase de George Orwell: *Periodisme es publicar allò que algú no vol que publiquis, tota la resta són relacions públiques.* Apliqueu aquesta reflexió al documental *Burma VJ*.
6. Per què els ciutadans tenen por de parlar davant d'una càmera? Per què creieu que la por és el principal instrument de les dictadures?
7. Arran de què comencen les protestes? Per què s'hi afegeixen els monjos budistes?
8. Què és la VDB, la Veu Democràtica de Birmània? Què pretén? Com s'organitza? Qui és Joshua?
9. Reflexioneu sobre el fet que tres reporters de la VDB foren condemnats a cadena perpètua.

10. Coneixeu un altre cas semblant al que ens explica aquest documental, on es corrin terribles riscos per informar?

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. En diferents moments del film observem com en Joshua i els seus companys editen o munten les imatges que prèviament han gravat. Però, què és el muntatge? De què serveix? Hi ha diferents tipus de muntatge?
2. Degut a la perillositat de les situacions viscudes, els reporters han de gravar *càmera en mà*. Quines característiques té aquest moviment de càmera?
3. De qui és la *veu en off* que ens acompanya durant tot el documental?
4. Quina mena de plans utilitzen els càmeres quan ens mostren la desfilada dels monjos? Per què?
5. En el minut 59 podem veure un moviment de càmera instants abans d'un enfrontament entre la policia i els manifestants. Quin nom té?

Consulteu aquest blog si teniu algun dubte:

<http://lenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

AMENACES A LA LLIBERTAT DE PREMSA

El nou Informe Anual de Reporters sense Fronteres (RSF) sobre l'estat de la llibertat d'informació al món és demolidor. Amb 90 periodistes i 48 blocaires assassinats, representa la pitjor xifra des de que aquesta ONG va començar a fer els seus recomptes el 1995 i pràcticament dobla les mitjanes dels darrers anys. A més, hi ha gairebé 300 comunicadors empresonats, centenars de detencions, exilis i atacs, tant a professionals com a mitjans.

Però cal tenir present que les dades més espectaculars s'acumulen en una sèrie de països molt concrets, amb conflictes armats en el cas dels morts – Síria, Somàlia o Pakistan- i amb règims molt autoritaris en el dels empresonaments –amb Turquia, Xina i Eritrea encapçalant el rànquing,– mentre que a la gran majoria del planeta la situació és molt diferent, encara que això no vulgui dir que no hi hagi violacions a les llibertats d'expressió i informació i mecanismes més o menys explícits de censura.

És precisament en aquesta persecució menys cridanera on es desmenteixen alguns dels tòpics habituals en els mitjans del país i les agències de notícies internacionals. Així, a pesar que habitualment s'assenyala Veneçuela, Equador i Argentina com els països més censuradors d'Amèrica Llatina, RSF assenyala Mèxic, Hondures, Colòmbia –i ara Brasil– com els llocs més perillosos per exercir el periodisme.

També en altres regions la realitat descrita a l'Informe de RSF és prou diferent a la que es pot llegir habitualment a les seccions d'internacional. Israel, sovint presentat com "l'únic Estat democràtic d'Orient Mitjà", acumulava al gener del 2012 l'espectacular xifra de 320 periodistes i activistes palestins empresonats sense judici o sota jurisdicció militar, tancava tres televisions, una xarxa de ràdios i una agència de notícies i matava, en diferents bombardeigs, tres periodistes a Gaza, sempre segons l'ONG, "intencionadament". Xifres de violència contra periodistes molt superiors a les dels països veïns –inclosos l'explosiu Egipte i un Iraq encara en guerra- només superat per Síria, en plena guerra civil.

Un membre de l'OTAN, Turquia, és l'altre gran repressor de periodistes a la zona, sobretot relacionat amb el conflicte al Kurdistan del que tant poc s'informa als mitjans.

A l'Àfrica, el rànquing de països més censuradors –després de Somàlia i Eritrea– ve encapçalat per dos grans aliats occidentals i dels que sovint s'ha lloat els seus "avenços cap a la democràcia", com són Ruanda i Guinea Equatorial.

Però més enllà de la importantíssima i necessària recopilació d'actes de violència contra mitjans, professionals i blocaires, i de legislació restrictiva amb la llibertat d'informació, l'informe de RSF conté algunes llacunes importants a l'hora de fer-se una idea global dels perills de la llibertat d'informació al planeta.

En cap moment se cita l'oligopoli informatiu que mantenen un petit grup de multinacionals de la comunicació arreu del planeta, per les mans de les quals viatja el 80% del que es publica o s'emet. Per exemple, tot el conflicte al voltant de l'imperi mediàtic de Rupert Murdoch i els abusos comesos pel seu News of the World, RSF en destaca la seva "preocupació pels riscos de possibles abusos" que tindria la proposta de crear un organisme independent de regulació de la premsa. Encara que probablement un organisme estatal no és la millor forma d'encarar el problema, també la situació de domini de l'empori Murdoch sobre els mitjans representa una amenaça a la llibertat de premsa.

Pel que fa a l'Estat espanyol, RSF en destaca –bàsicament– els canvis legislatius per escollir la direcció de RTVE, els acomiadaments i la precarització dels professionals de la comunicació, l'amenaça que, al seu parer, encara suposa ETA, el projecte de llei per restringir la cobertura gràfica de les actuacions policials i la condemna a la revista Cafè amb Llet. En canvi passa per alt les agressions a fotoperiodistes i càmeres durant manifestacions, com a les darreres vagues generals o la concentració del 25 de setembre davant el Congrés espanyol; la inadmissió a tràmit de la ILP "Televisió sense fronteres" recolzada per 650.000 ciutadans; el procés de precarització i els acomiadaments massius a mitjans públics, com el que ha patit Ràdio Televisió

Valenciana, o la clausura de les emissions dels canals per satèl·lit Hispan TV i Press TV.

<http://www.media.cat/2013/02/11/les-amenaces-a-la-llibertat-de-premsa-segons-reporters-sense-fronteres/>

Activitats

1. On es produeixen més atemptats contra la llibertat de premsa, segons *Reporters sense Fronteres*?
2. Què es del que no parla l'informe, segons l'article que acabem de llegir? Què és un oligopoli informatiu?
3. Quines deficiències té la llibertat de premsa a Espanya, segons l'informe?

AUNG SAN SUU KYI RECOGE EL PREMIO NOBEL 21 AÑOS DESPUÉS

La líder opositora birmana Aung San Suu Kyi, que ha pasado 24 años de cautiverio en su país, ha dicho este sábado en el discurso de recepción del Nobel de la Paz que lograr el premio en 1991 la ayudó a volver a la realidad y sacó a Birmania del olvido.

"Me hizo real de nuevo, me devolvió al resto de la humanidad. Y lo que fue más importante, el Premio Nobel atrajo la atención del mundo a la lucha por la democracia y los derechos humanos en Birmania. No nos iban a olvidar", ha afirmado en la ceremonia que se celebraba en el Ayuntamiento de Oslo.

Suu Kyi no pudo recoger el Nobel en 1991 porque estaba bajo su primer arresto domiciliario, pero la medalla, el diploma y los 10 millones de coronas suecas (algo más de un millón de euros) los recibieron entonces su marido y sus hijos.

Destacó que el proceso de volver "al mundo del resto de los seres humanos" desde su aislamiento no fue instantáneo, sino paralelo a las noticias de las reacciones a un premio que reconoció que "la oprimida y aislada Birmania era también una parte del mundo".

"Para mí recibir el premio Nobel de la Paz significa personalmente extender mi preocupación por la democracia y los derechos humanos más allá de las fronteras nacionales. El Nobel de la Paz abrió una puerta en mi corazón", dijo en su discurso, en una ceremonia transmitida por la televisión pública noruega NRK.

El viaje de Suu Kyi ha Noruega ha sido posible por el proceso de reformas que intenta transformar la autocracia birmana en una democracia parlamentaria, desde que la última junta militar se disolvió y traspasó el poder a un gobierno civil afín en 2011.

Suu Kyi asseguró que desde su independencia en 1948, Birmania no ha conocido un período de paz, por la incapacidad para establecer la confianza y la comprensión necesarias para eliminar las causas del conflicto. Ni siquiera ahora, ya que las hostilidades no han cesado en el norte del país, y poco antes de su salida de Birmania, en el oeste hubo varias muertes en hechos violentos, denunció Suu Kyi, quien se mostró esperanzada en el futuro.

"En los últimos meses, las negociaciones entre el gobierno y los grupos étnicos han hecho progresos. Esperamos que los acuerdos de alto el fuego lleven a pactos políticos basados en las aspiraciones de la gente y el espíritu de unión", defendió.

La líder birmana recordó que tanto ella como su partido, la Liga Nacional por la Democracia (LND), están preparados para desempeñar "cualquier papel" en el proceso de reconciliación nacional. Las reformas impulsadas por el nuevo Gobierno sólo se pueden sostener "con la cooperación inteligente de todas las fuerzas internas" y serán efectivas en la medida en que mejoren la vida del pueblo birmano, de ahí que la comunidad internacional juegue "un rol vital".

<http://www.rtve.es/noticias/20120616/suu-kyi-recoge-21-anos-despues-nobel-hizo-sentirse-real-saco-birmania-del-olvido/536841.shtml>

Activitats

1. Recordeu a quins altres activistes pels Drets Humans se'ls ha concedit el Premi Nobel de la Pau?
2. Arran del que diu el text, com creieu que ha evolucionat la situació a Birmània des dels esdeveniments des del 2007, reflectits en el film?

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Les matèries des d'on proposaríem *Burma VJ*, són: Ciències Socials; Història; Ètica; Filosofia; Educació Visual i Plàstica i Tutoria.

Elements de debat i relacions que es poden establir:

1. La llibertat de premsa i informació.
2. El funcionament dels règims dictatorials.
3. Birmània i els països del sud-est asiàtic.
4. La lluita solidària per la democràcia.
5. La clandestinitat en els règims totalitaris.
6. Les mobilitzacions d'estudiants en situacions de manca de llibertat.
7. La religió budista i el seu compromís amb el poble de Birmània.

8. Noves tecnologies i lluites contra les dictadures del món
8. El cinema com a element de sensibilització educativa i social.

Objectius formatius

1. Aproximar-nos al coneixement d'un regim de dictadura.
2. Observar un cas agressions a la llibertat de premsa i informació.
3. Valorar la valentia i el coratge de la lluita clandestina a favor de la democràcia.
4. Aproximar-nos al coneixement d'una societat del sud-est asiàtic: Birmània.
7. Ser conscients de la importància de la imatge audiovisual en el món contemporani.
8. Analitzar les característiques estètiques i comunicatives del cinema documental.
9. Aproximar-se a l'estudi, a la crítica i l'anàlisi d'obres cinematogràfiques.

Criteris d'avaluació

1. Visionat atent, correcte i respectuós del film.
2. Respondre adequadament a les qüestions de comprensió i de llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
3. Capacitat per relacionar i entendre les diferents temàtiques plantejades en el film.
4. Identificar els temes i subtemes del documental.
5. Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
6. Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
7. Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.